

Університет імені Альфреда Нобеля

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

[Handwritten signature]
« 15 » *[Handwritten date]* 20 *[Handwritten year]* р.
І.к. 20201672

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ З ГЕОГРАФІЇ

за спеціальностями

071 – «Облік і оподаткування»

072 – «Фінанси, банківська справа та страхування»

075 – «Маркетинг»

081 – «Право»

242 – «Туризм»

Затверджено на засіданні
приймальної комісії
Протокол № 3 від «20» лютого 2017 р.

Дніпро
2017

Програма до вступних випробувань з географії на навчання до Університету імені Альфреда Нобеля / І.В. Тараненко. – Д.: Вид-во Університет імені Альфреда Нобеля, 2017. –16 с.

Укладач: члени предметної екзаменаційної комісії:

І.В. Тараненко, доктор економічних науки, професор;

Т.С. Мішустіна, кандидат економічних наук, доцент;

К.М. Горб, кандидат економічних наук, доцент.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри міжнародного маркетингу
Протокол № 7 від 26.02.2017 р.

Відповідальний за випуск: І.В. Тараненко, д-р. екон. наук, доц., зав.
кафедрою маркетингу.

ЗМІСТ

Вступ.....	2
1.Змістовна програма вступних випробувань.....	4
2. Характеристика тесту з географії.....	13
3. Література.....	15

ВСТУП

Програму зовнішнього незалежного оцінювання з географії розроблено на основі чинної програми з географії для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (основна школа) та програми з географії рівня стандарту, академічного рівня для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів (старша школа). Обсяг знань географічної номенклатури, термінів і понять визначається в межах діючої програми чинних підручників.

Мета вступних випробувань з географії - оцінити ступінь підготовленості абітурієнтів до навчання в університеті.

Завдання вступних випробувань з географії:

- визначити рівень набутих знань і умінь;
- оцінити сформованість комплексного, просторового, соціально орієнтованого уявлення про Землю на основі краєзнавчого, регіонального та планетарного підходів;
- перевірити здатність застосовувати географічні знання та набуті уміння для аналізу природних, суспільних і господарських процесів, подій, явищ;
- встановити ступінь сформованості географічних компетенцій, географічної культури.

Програма включає всі розділи програмних курсів з географії відповідно стандартного та академічного рівнів. Окремі теми розділу «Загальна географія», а саме «Географічні дослідження» включає розширене питання дослідження території України. Тема «Способи зображення Землі» доповнена картографічними знаннями і уміннями за темами 8 класу. Тема «Атмосфера і клімат» включає питання, які за змістом є логічним продовження вивчення її в географічних курсах «Географії материків і океанів» та «Фізичної географії України». Питання екологічних проблем окремих материків слід розглядати в темі «Глобальні проблеми людства» в складі переліку екологічних проблем. Особливої уваги в програмі заслуговує розділ «Загальні положення економічної та соціальної географії» в який винесено всі програмові терміни, поняття економічної і соціальної географії. В наступних розділах «Економічна і соціальна географія України» та «Соціальна і економічна географія світу» головна увага акцентована на просторовому характері розміщення економічних і соціальних явищ та причин і наслідків їх формування і розвитку.

1. ЗМІСТОВНА ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

I. Загальна географія

1.1. Географія як наука, розвиток географічних досліджень

Об'єкт та предмет вивчення географії. Місце географічних дисциплін у системі наук. Джерела географічних знань. Методи географічних досліджень. Розвиток уявлень про форму, розміри та рухи Землі. Найвизначніші географічні відкриття, видатні мандрівники. Географічні дослідження світу та України в різні історичні епохи. Вітчизняні вчені-географи. Сучасні географічні дослідження та їх значення.

1.2. Способи зображення Землі

Зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Картографічні проєкції та спотворення. Елементи градусної сітки. Легенда карт. Види масштабу. Класифікація карт. Топографічні карти та їх практичне використання. Визначення напрямків географічних координат об'єктів, абсолютної та відносної висоти місцевості, глибини морів і океанів. Способи вимірювання відстаней на різних географічних і топографічних картах. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками. Значення карт у житті людини

1.3. Літосфера та рельєф

Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури», будова та типи земної кори, породи та мінерали що її складають. Геологічне літочислення, геологічний вік, геохронологічна таблиця. Внутрішні процеси в літосфері. Рухи літосферних плит. Походження материків і океанів. Вулкани та землетруси, райони їх поширення. Зовнішні сили, що змінюють земну поверхню. Корисні копалини їх класифікація за походженням. Основні форми земної поверхні: гори і рівнини. Рельєф дна Світового океану. Значення рельєфу в господарській діяльності людини та вплив діяльності людини на рельєф.

1.4. Атмосфера та клімат

Поняття «атмосфера», її склад та будова, значення. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі (тропіки і полярні кола). Температура земної поверхні та повітря, її зміни з висотою і розподіл залежно від кута падіння сонячних променів. Атмосферний тиск, його вимірювання. Основні пояси атмосферного тиску Землі. Загальна циркуляція атмосфери. Постійні вітри. Циклони й антициклони. Сезонні та місцеві вітри. Вода в атмосфері. Вологість повітря. Хмари. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі. Повітряні маси й атмосферні фронти. Поняття «клімат». Кліматичні пояси та області. Кліматична карта Залежність клімату від широти місцевості, морських течій, близькості до морів, рельєфу, антропогенного впливу. Погода, добові та сезонні коливання її метеорологічних

елементів. Спостереження за погодою та її прогнозування. Вплив клімату та погоди на господарську діяльність

1.5. Гідросфера

Поняття «гідросфера» та її основні частини. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки. Суходіл в океані. Властивості вод Світового океану та причини її неоднорідності. Водні маси. Рух води в Світовому океані. Морські течії. Води суходолу. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Річкові басейни. Живлення та режим річок. Озера, їх походження. Болота. Льодовики, багаторічна мерзлота. Підземні води. Джерела. Штучні водойми. Використання Світового океану та вод суходолу в господарській діяльності людини.

1.6. Біосфера

Поняття «біосфера», її складові та межі. Ґрунти, їхні властивості та відмінності. Рослинність суходолу і океану. Тваринний світ суходолу і океану. Вплив біосфери на інші оболонки. Вплив людини на біосферу. Охорона біосфери.

1.7. Географічна оболонка. Загальні закономірності природи Землі

Поняття «географічна оболонка». Загальні закономірності географічної оболонки: цілісність, кругообіг речовин та енергії, ритмічність, комплексність. Зональні та азонанальні природні комплекси. Зміна природних комплексів під впливом господарської діяльності людини.

2. Географія материків і океанів

2.1. Предмет вивчення географії материків і океанів

Значення та завдання курсу «Географія материків і океанів». Поняття «материк» і «частина світу». Основні географічні закономірності розвитку природи Землі: закономірності формування рельєфу, клімату, географічних поясів та природних зон. Формування зональних та азонанальних природних комплексів на материках.

2.2. Океани: Тихий океан, Атлантичний океан, Індійський океан, Північний Льодовитий океан

План характеристики природного комплексу океану. Особливості фізико-географічного положення океанів. Історичні відомості про освоєння та дослідження різних часин Світового океану. Геологічна будова та рельєф дна океанів. Характерні риси клімату. Властивості водних мас та океанічні течії. Своєрідність органічного світу океанів. Природні ресурси океанів та їх використання. Проблема забруднення океанічних вод.

2.3 Материки

2.3.1. Африка

План географічної характеристики материка. Особливості фізико-географічного положення. Основні елементи берегової лінії. Дослідження та освоєння. Геологічна будова. Основні форми рельєфу материка. Корисні копалини та закономірності їх розміщення на материку. Загальні особливості

клімату. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу: головні річкові системи, озера, басейни підземних вод, їх гідрологічні особливості. Природні зони та закономірності їх розміщення. Особливості ґрунтового, рослинного покриву та тваринного світу. Найбільші національні парки. Населення.

2.3.2. Австралія

Своєрідність географічного положення материка. Історія відкриття і дослідження. Форми рельєфу та корисні копалини Австралії. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси та типи клімату Австралії. Води суходолу. Природні зони. Своєрідність і унікальність органічного світу материка. Населення, його склад та розміщення.

2.3.4. Південна Америка

Особливості фізико-географічного положення. Дослідження і освоєння материка. Геологічна будова. Основні форми рельєфу. Закономірності поширення родовищ корисних копалин. Своєрідність клімату материка. Кліматичні пояси і області. Вплив клімату на формування і розподіл вод суходолу. Найбільші річки та озера. Природні зони. Ґрунти, рослинний покрив та тваринний світ. Висотна поясність в Андах. Зміна природних комплексів людиною. Походження та формування сучасного населення, його расовий склад та розміщення.

2.3.5. Антарктида

Своєрідність географічного положення материка. Відкриття Антарктиди та сучасні наукові дослідження материка. Міжнародне співробітництво у дослідженні природних умов і природних ресурсів. Українська дослідна станція «Академік Вернадський». Географічна будова та рельєф поверхні. Кліматичні умови. Рослинний і тваринний світ. Природні ресурси та їх охорона

2.3.6. Північна Америка

Фізико-географічне положення материка. Історія відкриття та освоєння Північної Америки. Геологічна будова та основні форми рельєфу материка. Роль давнього зледеніння у формуванні сучасного рельєфу. Корисні копалини, закономірності їх поширення. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу. Основні річкові системи. Найбільші озера, їх походження. Особливості розміщення природних зон. Ґрунти, рослинний покрив і тваринний світ. Висотна поясність Кордильєр. Природоохоронні території. Найвідоміші національні парки. Особливості заселення Північної Америки. Населення, його расовий і етнічний склад.

2.3.7. Євразія

Фізико-географічне положення материка. Особливості берегової лінії Євразії. Історія відкриття і дослідження окремих територій материка. Геологічна будова. Давні материкові зледеніння. Сейсмічно активні області. Основні форми рельєфу материка. Найбільші рівнини і гори. Корисні копалини, закономірності їх походження. Особливості формування клімату, кліматичні пояси і типи клімату. Внутрішні води. Найбільші річки та озера. Багаторічна мерзлота. Сучасне зледеніння. Природні зони. Особливості їх розміщення на

території материка. Ґрунти, рослинний покрив і тваринний світ природних зон. Висотна поясність у горах материка. Зміна природи людиною. Населення. Расовий та етнічний склад. Розміщення населення на материк.

2.4. Земля - наш спільний дім

Взаємодія людини і природи. Природні ресурси материків і океанів, їх класифікація. Зміна взаємозв'язків між компонентами природи під впливом господарської діяльності людини. Порушення рівноваги в природних комплексах материків та океанів. Проблема забруднення навколишнього середовища. Види забруднення, основні джерела їх надходження. Природоохоронні території. Міжнародні організації з охорони природи.

III. Фізична географія України

3.1. Україна та її географічні дослідження

3.1.1. Географічне положення, формування території України. Загальні відомості про Україну.

Формування території, сучасні розміри, адміністративно-територіальний поділ. Географічне положення. кордони, розташування території України стосовно годинних поясів. Місце України на політичній та економічній карті світу. Господарська оцінка економіко-географічного положення.

3.2 Природні умови і ресурси України

3.2.1. Рельєф, тектонічна, геологічна будова, мінеральні ресурси

Основні риси рельєфу: низовини, височини, гори. Тектонічні структури, їх будова та рухи. Особливості геологічної будови території України. Геоморфологічна будова. Чинники виникнення несприятливих геологічних і геоморфологічних процесів та шляхи запобігання їм. Мінерально-сировинні ресурси та їх класифікація. Закономірності поширення, характеристика та господарська оцінка паливних, рудних і нерудних корисних копалин

3.2.2. Кліматичні умови та ресурси

Основні кліматотвірні чинники. Загальні риси клімату. Типи повітряних мас. Розподіл температури повітря і опадів на території України. Основні кліматичні показники. Сезонні особливості клімату. Причини виникнення і наслідки дії небезпечних метеорологічних явищ на території країни, їх поширення. Кліматичні ресурси. Метеоспостереження, прогнози погоди.

3.2.3. Внутрішні води та водні ресурси

Загальні гідрологічні особливості території України. Поверхневі води, особливості їх формування і розподілу. Основні річкові басейни. Канали. Болота, їх типи і поширення. Озера і водосховища. Підземні води. Несприятливі гідрологічні явища і заходи запобігання їм. Водні ресурси України, шляхи їх раціонального використання і охорони.

3.2.4. Ґрунти, рослинний покрив, тваринний світ

Ґрунтовий покрив. Умови ґрунтоутворення, властивості, основні генетичні типи ґрунтів, закономірності їх поширення. Карта ґрунтів України. Господарське використання ґрунтів. Земельні ресурси України. Охорона земельних ресурсів. Різноманітність видового складу рослинності,

закономірності поширення рослинності. Рослинні комплекси лісів, степів, луків. Рослинні ресурси, їх охорона і відтворення. Зелена книга України. Різноманітність видового складу тварин. Фауністичний склад лісів, степів, луків, боліт, водойм, Українських Карпат і Кримських гір. Тваринні ресурси, заходи з їх охорони і відтворення. Червона книга України.

3.3 Природні комплекси України

3.3.1. Природно-територіальні комплекси

Умови розвитку й характерні риси природних комплексів. Взаємодія чинників і компонентів ПТК. Ландшафти та їх класифікація. Фізико-географічне районування України, його наукове і практичне значення.

3.3.2. Природні комплекси рівнин

Мішані та широколистяні ліси. Лісостеп. Степ. Господарська характеристика природних зон, проблеми використання природних ресурсів й охорони природи.

3.3.3. Гірські природні комплекси

Українські Карпати. Кримські гори. Природно-господарська характеристика гірських областей, проблеми використання ресурсів й охорони природи.

3.3.4. Природні комплекси морів

Чорне та Азовське моря. Природно-господарська характеристика морів , проблеми використання ресурсів та охорони природи.

3.4 Використаний природних умов і ресурсів та їх охорона

3.4.1. Геоекологічна ситуація

Геоекологічна ситуація. Основні забруднювачі навколишнього середовища. Вплив геоекологічної ситуації на населення.

3.4.2. Використання й охорона природних умов і ресурсів

Природоохоронні заходи. Законодавчі акти про природно-заповідний фонд. Категорії природно-заповідного фонду. Природоохоронні комплекси. Національна екологічна мережа. Моніторинг навколишнього середовища.

IV. Загальні положення економічної та соціальної географії

4.1. Вступ

4.1.1. Економічна та соціальна географія як наука

Предмет економічної та соціальної географії. Економічна та соціальна географія в системі географічних наук. Зв'язок економічної та соціальної географії з іншими науками. Методи економіко-географічних досліджень.

4.2. Населення

4.2.1. Кількість, розміщення, статеві і вікові структури населення

Поняття "природний рух населення". Відтворення населення. Демографічні процеси і демографічна політика. Механічний рух (міграції) населення. Поняття "еміграція", "імміграція", "міграція", "сальдо міграції". Внутрішні і зовнішні міграції. Міграційні процеси і міграційна політика держав. Статеві-віковий склад населення, його наслідки.

4.2.2. Система розселення населення

Міське і сільське населення. Типи населених пунктів. Урбанізація. Субурбанізація. Міські агломерації. Типи міст за розмірами та за функціями. Типи сільських поселень, особливості їх розміщення

4.2.3. Трудові ресурси та зайнятість населення

Поняття "трудові ресурси", "економічно активне населення", "зайнятість населення", "безробіття".

4.2.4. Взаємодія суспільства і природи.

Географічне середовище як сфера взаємодії суспільства і природи. Ресурсозабезпеченість. Природокористування: раціональне і нераціональне.

4.3. Господарство

4.3.1. Загальна характеристика господарства

Поняття про господарство і національний господарський комплекс. Міжнародний географічний поділ праці (МГПП). Поняття "НТР" та її основні риси. Галузева структура господарства. Поняття "галузь" і "міжгалузевий комплекс". Форми суспільної організації виробництва. Інфраструктура, її види. Поняття про територіальну структуру господарства. Значення зовнішніх економічних зв'язків у господарстві країни.

4.2.2. Економічний потенціал

Показники соціально-економічного розвитку. Валовий національний продукт, національний дохід. Показники якості життя.

4.3.3. Промисловість

Промисловість - сфера матеріального виробництва. Галузева структура паливної промисловості. Сировинна база.

Вугільна промисловість. Нафтова промисловість. Нафтопереробна промисловість. Газова промисловість. Електроенергетика як складова ПЕК. Основні типи електростанцій. Енергосистема. Альтернативні способи одержання енергії.

Чорна металургія. Сировинна база. Чинники розміщення. Кольорова металургія. Склад і сировинна база. Чинники розміщення підприємств галузі. Роль машинобудування у господарстві держави. Структура галузі. Міжгалузеві та внутрішньогалузеві зв'язки. Чинники розміщення: наукоємні, трудомісткі і металомісткі галузі.

Хімічна промисловість. її галузева структура. Природно-сировинна база хімічної промисловості і використання відходів. Структура та значення лісової та деревообробної промисловості, особливості її розміщення.

Целюлозно-паперове і лісохімічне виробництво. Галузева структура промисловості будівельних матеріалів. Чинники розвитку і розміщення. Сировинна база. Галузева структура легкої промисловості. Чинники її розміщення. Галузевий склад харчової промисловості. Чинники розміщення галузей.

4.3.4. Сільське господарство

Значення сільського господарства в економіці держави. Галузева структура сільського господарства. Зв'язок сільського господарства з іншими

галузями. Природно-географічні фактори розвитку сільського господарства. Сільськогосподарські угіддя, їх структура. Меліорація земель. Галузева структура і виробничі особливості рослинництва. Тваринництво, його структура. Кормова база тваринництва.

4.3.5. Транспорт

Роль транспорту в розвитку господарства країни. Види транспорту. Залізничний транспорт. Автомобільний транспорт. Водний транспорт. Повітряний транспорт. Трубопровідний транспорт.

4.3.6. Соціальна сфера

Галузі соціальної сфери. Сфера послуг. Галузі виробництво товарів народного споживання їх значення.

V. Економічна і соціальна географія України

5.1 Населення України

5.1.1. Кількість, розміщення, статеві і вікові структури населення

Заселення території України. Кількість, розміщення, статеві і вікові структури населення. Територіальні чинники розміщення та густоти населення. Природні й економічні умови, які впливають на основні показники розміщення населення. Природний рух населення. Демографічна ситуація. Міграція населення, її види та причини. Українська діаспора та причини її виникнення.

5.1.2. Національний та етнічний склад населення

Національний склад населення. Етнографічні групи. Регіональні відмінності духовної-культури населення (мова, релігії, звичаї)

5.1.3. Система розселення населення

Система розселення. Урбанізація та регіональні відмінності в її рівнях. Типи міських поселень. Функції міст і міські агломерації. Сільське розселення та його територіальні відмінності, соціальні проблеми.

5.1.4. Трудові ресурси, зайнятість населення

Трудові ресурси. Зайнятість населення у сфері матеріального виробництва та невиробничій сфері. Проблеми зайнятості та її географічні аспекти.

5.2 Господарство України

5.2.1. Загальна характеристика господарства, економічний потенціал

Основні риси структури господарств. Сучасні проблеми розвитку та територіальної організації господарства. Розвиток ринкової інфраструктури в Україні. Загальна характеристика розвитку та розміщення промисловості. Галузева структура, спеціалізація Сучасні проблеми і перспективи розвитку та розміщення промисловості.

Паливна промисловість. Структура, місце і роль у господарстві. Вугільна промисловість. Райони видобутку бурого і кам'яного вугілля. Проблеми і перспективи розвитку. Нафтова і газова промисловість. Основні райони нафто- і газовидобутку. Центри нафтопереробного виробництва. Торф'яна, горючосланцева промисловість.

Електроенергетика, її структура, розвиток і розміщення основних типів електростанцій, ліній електропередач. Екологічні проблеми розвитку паливної промисловості та електроенергетики. Енергозбереження, альтернативні джерела енергії.

Металургійна промисловість. Структура, місце і роль у господарстві. Чинники розвитку та розміщення. Сировинна база. Географія чорної металургії. Кольорова металургія. Основні галузі та їх розміщення. Проблеми п перспективи розвитку металургійної промисловості.

Машинобудівна та металообробна промисловість. Значення, місце і роль у господарстві. Структура галузі і принципи розміщення окремих виробництв: важкого, сільськогосподарського, транспортного, електротехнічного та ін. Територіальна організація машинобудування. Проблеми і перспективи розвитку.

Хімічна промисловість. Значення, місце і роль галузі. Сировинна база. Галузева структура хімічної промисловості. Географія окремих виробництв хімічної промисловості. Проблеми і перспективи розвитку.

Лісова промисловість. Структура і значення. Лісове господарство (лісозаготівля). Основні райони заготівлі лісу, проблеми відтворення і раціонального використання лісових ресурсів. Деревообробна промисловість. Целюлозно-паперове та лісохімічне виробництво. Географія виробництв лісової промисловості, проблеми і перспективи розвитку.

Промисловість будівельних матеріалів. Структура і значення. Чинники розвитку і розміщення. Сировинна база. Географія цементного виробництва.

Легка промисловість. Художні промисли. Структура, принципи розміщення. Географія текстильної (бавовняної, вовняної, лляної і шовкової), швейної та трикотажної, шкіряно-взуттєвої промисловості. Основні центри художніх промислів.

Харчова промисловість. Галузева структура, особливості спеціалізації, принципи розміщення і географія. Проблеми і перспективи розвитку.

5.2.2. Сільське господарство

Роль, місце і значення сільського господарства. Земельний фонд. Меліорація земель. Рослинництво. Зернові культури. Вирощування технічних культур. картоплі й овочів. Садівництво, ягідництво і виноградарство. Тваринництво. Рибне господарство

5.2.4. Соціальна сфера

Галузева структура, значення. Сфера послуг. Структура галузі. Рекреаційно-туристське господарство. Проблеми і перспективи розвитку галузі.

5.2.5. Галузева структура, значення.

Сфера : послуг. Структура галузі. Рекреаційно-туристське Господарство. Проблеми і перспективи розвитку галузі.

5.3 Економіко-географічні райони України

5.3.1. Характеристика економічних районів

Економіко-географічна характеристика (за типовим планом: економіко-

географічне положення та його господарська оцінка; природні умови і ресурси; населення і трудові ресурси: особливості галузевої та регіональної структури господарства: промисловість та її структура: характеристика основних галузей сільського господарства: транспорт, основні його види та географія; зовнішньоекономічні зв'язки; регіональні відмінності). Географічний поділ праці її економічне районування. Донецький, Придніпровський, Північно-Східний. Столичний. Центральний. Причорноморський, Подільський, Північно-Західний, Карпатський райони (коротка економіко-географічна характеристика).

VI. Економічна та соціальна географія світу

6. Загальна економіко-географічна характеристика світу

6.1.1. Сучасна політична карта світу

Етапи формування політичної карти світу. Типологія країн. Показники, що визначають рівень економічного розвитку країн. Форми правління й адміністративно-територіальний устрій країн. Сучасна політична карта Європи, Азії, Африки, Америки, Австралії й Океанії. Міжнародні організації.

6.1.2. Глобальні проблеми людства

Виникнення і суть глобальних проблем людства. Найважливіші проблеми сучасності: демографічна, екологічна, енергетична, продовольча, бідності, війни і миру, освоєння ресурсів Світового океану та шляхи їх розв'язання.

6.2. Регіони та країни світу

6.2.1. Економіко-географічна характеристика регіонів та країн світу

Економіко-географічна характеристика регіонів та окремих держав (за типовим планом: економіко-географічне положення та його господарська оцінка; природні умови і ресурси; населення і трудові ресурси; особливості галузевої та регіональної структури господарства; промисловість та її структура; характеристика основних галузей сільського господарства; транспорт, основні його види та географія; зовнішньоекономічні зв'язки; регіональні відмінності).

Загальна характеристика країн Європи. Німеччина. Велика Британія. Франція. Італія. Польща. Білорусь. Росія.

Загальна характеристики країн Азії. Японія. Китай. Індія. Країни Америки. США, Канада. Загальна характеристика країн Латинської Америки. Загальна характеристика країн Африки. Загальна характеристика Австралії та країн Океанії.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕСТУ З ГЕОГРАФІЇ

Зміст тесту визначається на основі Програми зовнішнього незалежного оцінювання з географії (затверджено Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України, додаток № 6 до наказу № 791 від 14.07.2011 р.).

Загальна кількість завдань тесту – 30.

На виконання тесту відведено 120 хвилин.

2.1. Тест із географії складається із завдань п'ятьох форм:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді. До кожного завдання подано чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний.
2. Завдання на встановлення відповідності (логічні пари). До кожного завдання подано інформацію, позначену цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити логічні пари).
3. Завдання на встановлення правильної послідовності . До кожного завдання подано перелік фактів (явищ, процесів тощо), позначених буквами, які потрібно розташувати у правильній послідовності, де перший факт має відповідати цифрі 1, другий – цифрі 2, третій – цифрі 3, четвертий – цифрі 4.
4. Завдання з вибором трьох правильних відповідей із шести запропонованих варіантів відповіді (з короткою відповіддю множинного вибору). До кожного завдання пропонується шість варіантів відповіді, серед яких лише три правильні.
5. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю. Під час виконання цих завдань потрібно вписати отриманий числовий результат тієї розмірності, яка вказана в умові завдання.

2.2. Схеми оцінювання завдань тесту з географії:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді (від №1 до №42) оцінюється в 0 або 1 тестовий бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано.
2. Завдання на встановлення відповідності (логічні пари) (від №43 до № 46) оцінюється в 0, 1, 2, 3 або 4 тестових бали: 1 бал за кожен правильно встановлену відповідність (логічну пару); 0 балів, якщо не вказано жодної правильної логічної пари або відповіді на завдання не надано.
3. Завдання на встановлення правильної послідовності (від №47 до №50) оцінюється в 0, 1, 2 або 3 тестових бали: 3 бали, якщо правильно вказано послідовність усіх подій; 2 бали, якщо вказано першу та останню події; 1 бал, якщо вказано або першу, або останню подію; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.
4. Завдання з вибором трьох правильних відповідей із шести запропонованих варіантів відповіді (з короткою відповіддю множинного вибору). Завдання (від №51 до №54) оцінюється в 0, 1, 2 або 3 тестових бали: 1 бал за кожен правильно вказану відповідь (цифру) із трьох можливих; 0 балів, якщо не вказано жодної правильної відповіді (цифри) або відповіді на завдання не надано. Порядок написання цифр значення не має.
5. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю (№№ 55,56) оцінюється 0 або 2 тестовими балами: 2 бали, якщо зазначено правильну відповідь; 0 балів, якщо зазначено неправильну відповідь або завдання взагалі не виконано.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тесту з географії, – 86.

2.3. Розрахунок рейтингового бала тестування з географії

Після визначення тестового бала з географії визначається оцінка за шкалою від 100 до 200 балів – рейтинговий бал за таблицею 2.1.

Табл. 2.1. Таблиця переведення тестових балів в рейтингову шкалу (від 100 до 200 балів)

Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100 – 200	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100 – 200	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100 – 200	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100 – 200
0	не склав	23	не склав	51	147	79	191
1	не склав	24	не склав	52	149	80	192
2	не склав	25	не склав	53	151	81	193
3	не склав	26	не склав	54	153	82	194
4	не склав	27	не склав	55	155	83	195
5	не склав	28	не склав	56	157	84	196
6	не склав	29	100	57	159	85	196,5
7	не склав	30	102	58	161	86	197
8	не склав	31	103	59	163	87	198
9	не склав	32	105	60	165	88	199
10	не склав	33	107	61	167	89	200
11	не склав	34	109	62	168	90	200
12	не склав	35	111	63	170	91	200
13	не склав	36	114	64	172	92	200
14	не склав	37	116	65	174		
15	не склав	38	118	66	175		
16	не склав	39	120	67	177		
17	не склав	40	122	68	178		
18	не склав	41	124	69	179		
19	не склав	42	127	70	181		
20	не склав	43	129	71	182		
21	не склав	44	131	72	183		
22	не склав	45	134	73	185		
		46	136	74	186		
		47	138	75	187		
		48	141	76	188		
		49	143	77	189		
		50	145	78	190		

3. ЛІТЕРАТУРА:

1. Байназаров А. М. Географія. Комплексний довідник/ А. М. Байназаров, Ю. М. Височин, М. С. Жученко, О. В. Курносова, О. Є. Шматько, О. В. Яковчук. – Харків: ФОП Співак В.Л., 2010. – 576 с. – **базовий підручник**.
2. Бойко В. М. Географія материків і океанів 7 кл./ В. М. Бойко, С. В. Міхелі. – К.: Видавничий дім "Освіта", 2012. – 288 с.
3. Паламарчук Л. Б. Географія. 11 кл. Профільний рівень / Л. Б. Паламарчук та ін. – К.: Видавництво «Генеza».. – 304 с.
4. Пестушко В. Ю. Географія 9 кл. / В. Ю. Пестушко. – К.: Видавництво Генеza, 2012. – 288 с.
5. Пестушко В. Ю. Географія, 10 кл. Рівень стандарту / В. Ю. Пестушко, Г. Ш. Уварова – К.: Видавництво «Генеza», 2012. – 300 с.
6. Уварова Г. Ш. Общая география 6 кл./ Г. Ш. Уварова, В. Ю. Пестушко. – К.: Видавництво «Генеza», 2012. – 240 с.
7. Шищенко П. Г. Физическая география Украины 8 кл./ П. Г. Шищенко, Н. В. Муніч. – К.: Видавничий дім "Освіта" 2011. – 240 с.

Навчальне видання

Програма до вступних випробувань з географії
на навчання до Університету імені Альфреда Нобеля

Підписано до друку _____. Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. _____

Оперативна поліграфія. Зам. № _____ Тираж _____ прим.

Університет імені Альфреда Нобеля,
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.

Лист погодження

Випускаючий підрозділ: кафедра маркетингу

	<i>Посада</i>	<i>ПІБ</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>
Розробив	професор	Тараненко І.В.		

Затверджено на засіданні кафедри:
Протокол № 7 від 26 лютого 2017 р.

Завідувач кафедри

Тараненко І.В.

Документ узгоджено:

<i>Посада</i>	<i>ПІБ</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>
Проректор із забезпечення якості вищої освіти	Глуха Г.Я.		
Начальник департаменту дидактики	Шкура І.С.		
Методист департаменту дидактики	Тімофєєнко Л.П.		
Відповідальний секретар приймальної комісії	Бойко Л.Г.		